

מהלכות ודינים השייכים לדיני המסתפר - ד'

תפילה אחר התספורת בעוד השערות עליו, אדם הרוצה לילך אחר התספורת לתפילה, יחפוף ראשו וירחץ עצמו לפני שמתפלל, משום שהמתפלל צריך לעמוד בתפילתו כעומד לפני המלך, ואין ראוי לעמוד לפני מלך כשהוא מלוכלך בשערות הקצוצות שבראשו ובבגדיו, ובפרט אם מציק לו ולא יוכל לכוון בתפילתו, ומכל מקום שאין לו אפשרות ישתדל לנער ולנקות ראשו ובגדיו היטב שלא יראו בראשו ובבגדיו שערות הקצוצות והמפריעות למראהו ולתפילתו, ודי בכך.

תספורות ושאר דיני חוקות הגויים

תספורות קומי ובלורית

אסור להדמות לגויים עובדי עבודה זרה, ולא לגלח כמותם, לפיכך אסור להסתפר תספורות המיוחדים להם ולכהני עבודה זרה שלהם כתספורת קומי וכתספורת בלורית, דהיינו שלא יגלח מהצדדים ויניח השער באמצע, והוא שמניח שערות מקדימה ארוכות עד כנגד החוטם ומשליך אותן לאחורי ראשו, וכן שלא יגלח השער מכנגד פניו מאזון לאזון ויניח הפרע, כמו שהם עושים.

שלא לגדל שערות ראשו פרע

אין ראוי לאדם לגדל פרע שער ראשו יותר מל' יום שהוא דרך ניוול, וכתבו המקובלים שריבוי השערות מורה על דינים קשים השורים על האדם, ומבואר בספרי קודש דריבוי השערות הוא סימן לבעל חסאים, ושערות ארוכות מבאים את האדם לידי מדות רעות ומגונות, וכן גאוה ותאוה וכעס ורעבתנות וכדומה, ומרחיק את האדם מדרכי החכמה, והיא סימן לקטנות הדעת, ומביא את האדם שיהיה דואג תמיד, ולא ישמח בחלקו, וראוי למחות ביד מי שמגדל שערות ארוכות ויש אמרים שאף עובר בזה משום איסור "בחוקותיהם לא תלכו", ומשום "לא ילבש גבר שמלת אשה".

קרחת בכל הראש לגבר

המגלח כל ראשו קרחת עובר בכמה לאזוין, ומהם 'לא תקיפו פאת ראשכם', וכן משום איסור 'חוקות הגויים' שכן דרך הכהנים לעבודה זרה לעשות קרחה בראשם.

גילוח השערות לעבודה זרה

המגלח שערותיו כמנהג הגויים הגלחים, לשם העבודה זרה, הרי הוא עובר באיסור דאורייתא של 'חוקות הגויים'.

נטילה להמורט שערותיו והמגלח שער מגופו המורט שערותיו, אינו צריך ליטול ידיו אחרי המריטה והוא הדין המגלח שער מגופו אינו חייב בנטילה שרק בגילוח שער הראש מתחייב בנטילה כמבואר. [ומכל מקום אם נגע במקומות המכוסים שבגופו, חייב בנטילה מדין מקומות המכוסים].

נטילה לתיקון התספורת והורדת כמה שערות אדם המספר מעט משער ראשו חייב בנטילה, ואם הספר תיקן לו את התספורת על ידי הורדת כמה שערות בודדות אינו צריך נטילה, והספר צריך נטילה רק אם נגע וחיכך בראשו של חברו.

נטילת ידיים לסעודה במים שלפני הספר מים הנמצאים בכלי לפני הספר אם מראיהם נקיים אין לחוש שרחץ בהם הספר כליו, וכשרים ליטול בהם את הידיים קודם אכילת פת.

אמירה למסתפר אחר התספורת

הרואה את חברו לאחר שהסתפר אומר לו "חיים טובים", והמסופר ישיב "יוסיפו למר שנות חיים", ויש הנוהגים לומר "וסר עונך" והוא ישיב "וחטאתך תכופר", ובני תימן נהגו לומר "שפר גינף", ועונה המסופר "גינף ישפר".

לשאוף טבק אחר התספורת לפני שנוטל ידיו המסתפר מותר לשאוף טבק [והוא הדין לעשן סיגריה] אחר שהסתפר, אף לפני שנטל ידיו.

לא לאחר התשלום לספר

מצות עשה מהתורה לשלם לספר את כל התשלום בסיום התספורת, [ועד סיום היום או הלילה], דהיינו אם היתה התספורת ביום זמן התשלום הוא עד השקיעה, ובלילה הזמן הוא עד עלות השחר. והמאחר, לשלם עובר על חמשה לאזוין, ומבטל מצות עשה אחת, אלא אם כן סיכם עמו מראש, או שלא תבעו.

גיליון זה הודפס בסיוע מוסדות "דרכי תורה" ע"ר 580780575 - לתרומות: 0556711589

המקורות להלכות בגיליון זה בתוספת הערות, ותוספות חשובות, נמצאים בספרי "אוצר השיעור" סימן כ'

שמיעת שיעור תורה בזמן התספורת מותר לספר ולמסתפר לשמוע שיעורי תורה בזמן התספורת, וכן לשמוע דברי תורה מאחד הממתינים בתור להסתפר, ורק שיזהרו לא להיגרר ולדבר בדברי תורה, שהדבר מצוי שמעוניינים לדון בדברים הנאמרים.

לענות אמן על ברכה או קדיש בזמן התספורת

השומע ברכה תוך כדי תספורת מותר לו לענות אמן, ואף שלא נטל את ידיו, ומלכתחילה יניח הספר את ידו עליו.

ברכה על מאכל באמצע תספורת

היושב אצל הספר ומעונין לאכול סוכריה וכד' אחר שהספר התחיל התספורת, צריך ליטול ידיו, ולכסות את ראשו [ומעיל אף שהספר יכסה ראש המסתפר בידו], ויברך על המאכל.

אמירת שלום בזמן התספורת כששרוי בלא כיפה

מותר לאדם המסתפר תוך כדי תספורת להחזיר שלום לשואלו גם בגילוי הראש, ומכל מקום טוב לומר נימוסים אחרים כבוקר טוב וערב טוב וכדומה. ולכן גם מעיקר הדין מותר לשאול בשלום המסתפר, הגם שגורם למסתפר לענות לו שלום, ומכל מקום המחמיר תבא עליו הברכה.

דינים השייכים לאחר התספורת

נטילת ידיים אחרי תספורת

כל המספר ומגלח ראשו, בין על ידי עצמו ובין על ידי אחרים, בין אם גילח ראשו בתער (בסכין) ובין במכונת תספורת ובמספריים ובסם, חייב לאחר התספורת ליטול ידיו עד הפרק (מלכתחילה בשיעור רביעית) ואף בלא כלי, פעם אחת על כל יד [ויש מחמירים ליטול ג' פעמים על כל יד], ללא ברכה.

נטילת ידיים אחרי סידור או גילוח הזקן והשפם

המסדר זקנו או המגלחו, במכונה או בפאטר ובמשחה ובכל דבר, אין דינו כדין תספורת הראש, ואינו חייב בנטילה, והוא הדין למקצץ שפמו.

לְאִסּוּרֵי שְׂמֵעַתָּה דִּינֵי הַמִּסְתַּפֵּר - ד', וְלִקְיִטַּת שַׁעַר לָבָן

דיני איסור תלישת שערות לבנות לאיש

לקיטת שערות לבנות מתוך שחורות
אסור לגבר מהתורה ללקוט שערות לבנות מתוך שחורות, ואפילו שיערה אחת, ואפילו שמוקפת תוך הרבה שערות לבנות גם כן אסור.

לקיטת שערות לבנות מזקנו

האיסור של לקיטת שערות לבנות מתוך שחורות הוא אף בזקן, הגם שלנשים אין זקן, משום שעצם מעשה הלקיטה הוא מעשה נשים, וזהו גם בכלל איסור 'לא ילבש', שעושה מעשה נשים ומתקשט.

לקיטת לבנות ושחורות כאחד

מותר לגלח שעריו בשווה שחור עם לבן, ואין בהסרת הלבנות הנלקטות יחד עם השחורות משום לא ילבש ואף באופן שאחר התספורת נראה יותר צעיר, והשחור ניכר יותר מלפני התספורת.

סירוק השער שעי"ז יתלשו שערות לבנות

מותר לסרוק שערות ראשו וזקנו, אף שודאי על ידי זה יתלשו כמה שערות לבנות, ואינו עובר בזה על איסור לא ילבש.

סירוק שעריו במתכוון להסיר הלבנות

נראה שגם אם מתכוון בסריקתו להסיר שערותיו הלבנות מותר לסרוק שעריו, אף על פי שרואה שנתלשים על ידי כך משערותיו הלבנות.

תלישת שערות לבנות בלא כוונה

תלש שערות לבנות מתוך שחורות בלא כוונה, לא עבר בזה על איסור לא ילבש.

לשחק ולסלסל בשעריו אף שנתלשים עי"ז לבנות מותר לשחק בזקנו ובשערותיו כדרך העולם, אף על פי שפעמים שרואה שנתלשים משערותיו הלבנות, כל זמן שאינו מתכוון לכך, ואין לו לחוש בזה לתלישת שערות לבנות מתוך שחורות, ואיסור לא ילבש.

שערות לבנות בגרונו, וגילוח זקן לבן

מותר לגלח שערות לבנות הגדלות בגרונו גם שכל זקנו שחור, וכן מותר לגלח את כל זקנו כשהוא לבן ושערות ראשו שחורות ואפילו שמתגלח לשם כך.

שער לבן בגבות

גם בגבות עיניו אסור להסיר או לצבוע רק את השערות הלבנות, אך לגזוז במספריים קבוצת שערות וביניהם השיערה הלבנה מותר, ורק שלא יהיה כצורה, משום לא ילבש.

גידול שער לאיש לצורך תרומת שער לחולים אין לאיש לגדל שער ארוך, אף אם רצונו לתרום השער לצורך עשיית פאות לחולים הזקוקים לכך. ונשים התורמות את שערן לחולים תבא עליהם ברכה, ודבר גדול הן עושות בזה.

לגדל מעט שער כנגד פניו ליופי (הנקרא כיום פוני) מותר לגדל מעט שער כנגד פניו (פוני) ואין בזה משום איסור גידול בלורית, ומשום לא ילבש, ולא משום חציצה לתפילין ובפרט לאדם שהצמיחה במצחו מוזהר ומתבייש בה, או שכך נהגו בחברתו ואין למחות ביד הנוהגים כן.

גידול בלורית, ובלורית גדולה שמוליכה אחורה

מן הראוי שלא לגדל כלל בלורית עבה ובפרט כשמעלה אותה כלפי מעלה, דהיינו שמתקפלת על עצמה (אחורה) והוא חציצה בתפילין וגורם לעוד מכשולות כסריקה בשבת, וכהתעסקות יפוי שהוא אסור משום 'לא ילבש', ואיסור 'חוקות הגויים', ועוד רבות הרעות הנגרמות מכך.

אבא המצווה לבנו לגדל בלורית

אבא או אמא שמחייבים את בניהם לגדל פרע שער ראשו (בלורית האסורה מהתורה) אסור לבן לשמוע להם, ואם הם מצטערים ומתביישים מזה ומעוניינים שבנם ישייר מעט כמו חברתו [אם בחברתו נהגו לגדל מעט פוני], יש לו לגדל מעט שער כנגד פניו (פוני) כמנהג העולם למען כבוד הוריו.

תספורות קומי ובלורית, לצורך פעילות מסוימת

מי שהוא צריך לספר תספורת של חוקות הגויים (קומי ובלורית וכד') לצורך הצלת נפשות, כגון הוצאת בנות מכפרים ערביים וכד', מותר לו לספר תספורות האסורות מדין חוקות הגויים, ושאלו בהם עוד איסורי תורה כלא תקיפו ולא תשחית, כגון תספורת קומי שאין בה הקפה בפאות הראש, וכן שאר תספורות כעין זה.

תספורות שונות ומשונות

תספורות שאינם מתאימות לבני תורה, כתספורות פרועות וגילוחים בחלקי הראש השונים, יש מהם שאסורים משום הקפת הראש, וכד', או משום איסור חוקות הגויים, ויש מהם שאינם ראויים ומשפעים על האדם ועל סביבתו לרעה, ויש להיזהר ולהתרחק מהם.

לישא וליתן עם העובד כוכבים ביום גילוח שער

גוי העושה יום חג לעצמו ומודה ומקלס לאליל שלו ביום תגלחת זקנו ובלוריתו, אסור לישא וליתן עמו באותו היום, בכדי שלא לגרום לו להודות לאלילו בדבר זה.

לחתוך (לא משורשה) שיערה לבנה מתוך שחורות מותר לחתוך (לקצר) שיערה לבנה מתוך שערות שחורות באופן שנשאר מהשיערה בכדי שאחרים יראוהו בעין, ויש אוסרים.

סֵפֶר שְׂמֵלֶקֶט שְׁעֵרוֹת לְבָנוֹת מִתּוֹךְ שְׁחוֹרוֹת

אסור לומר לספר להסיר משערותיו הלבנות, וגם אם רואה שהספר מלקט מראשו על דעת עצמו שערות לבנות מתוך שחורות, צריך למנעו מכך.

כשמחצה שערותיו לבנות ומחצה שחורות

גם כשמחצית משערותיו לבנות ומחצית משערותיו שחורות ומפוזרות בראשו באופן שווה אסור לו להסיר חלק משערותיו הלבנות מבין השחורות. ואם אינו מתכוון ליפוי, ומלקט לבנות ושחורות באופן כללי מותר.

כשכל שעריו לבן

אם כל כל שערותיו לבנות, מותר ללקוט שיערה אחת לבנה מתוכם, שהרי אינו לוקט מתוך שחורות.

ליקוט שערות לבנות באופן שנשארים עוד הרבה

אסור ללקט או לצבוע שערות לבנות מתוך שחורות, אפילו כשנשארים עוד הרבה שערות לבנות, אך שלוקט ואינו מתכוון לכך מותר.

לקיטת שיערה תלושה לבנה המונחת בין שערותיו

מותר ללקוט שיערה לבנה תלושה המונחת על שערות ראשו.

תלישת שער לבן בשבת

המלקט שיערה אחת בשבת, אם היא לבנה מתוך שחורות עובר בזה משום לא ילבש, אף שלגבי שבת מתחייב רק בשתי שערות.

שרוב הגברים מלקטים לבן מתוך שחור

גם אם רוב הגברים מלקטים שערותיהם הלבנות מתוך השחורות, אין הדבר חוזר להיות, כדין הסתכלות במראה.

לקיטת שער לבן לצעיר המתבייש

צעיר שלבני גילו לא גדלות שערות לבנות, וגדלו לו שערות שנראות מוזר בעיני אדם ביחס לגילו, מותר ללקוט השערות בעצמו. והוא הדין שמותר לצבוע שערותיו לצורך זה, והוא הדין לצורך שידוך ופרנסה, ויש שכתבו שמלכתחילה יעשה הלקיטה והצביעה על ידי קטן או נכרי, והוא שלא יטה עצמו ולא יסייע בידם.

להצניע שערות לבנות תוך השחורות

מותר להצניע שערות לבנות תוך שערותיו השחורות.

לקיטת שער שחור מתוך לבן

מותר ללקוט שערות שחורות מתוך לבנות.

לקבלת הגיליון למייל בכל שבוע בטל:

0548412678 - A0548412678@GMAIL.COM

נהנה מהגיליון - הנך רוצה להפיצו בכל

שבוע, באזור מגוריך - 0548412678

הודפס לע"נ: ר' מרדכי בן שרה ז"ל,
ונסרת גילה בת רחל ע"ה